

MÂNTUIREA ÎN LUME

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2005

MÂNTUIREA ÎN LUME

Tipărită cu binecuvântarea

Î. P. S. Pimen
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2005

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Mântuirea în lume / tipărită cu binecuvântarea Î. P. S.

Pimen Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor.

Suceava : Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, 2005

ISBN 973-86963-9-9

28

Redactor responsabil: pr. Drago^o Buta, consilier cultural

Tehnoredactare computerizată: pr. Pamfil Strugaru, Liviu Strugaru

Corectură: prof. Doina Ciobanu, prof. Monica Bilauca

Tipar: Tipografia „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava

ISBN 973-86963-9-9

**Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur
pentru cei ce zic
că nu se pot mântui în lume***

Nu ne va mântui pe noi locul, dacă nu vom face voia lui Dumnezeu, ci pe fiecare îl mântuie^ote mintea cea cu bunăvoie către Dumnezeu. Că nu este ajutor nici din dregătoria cea cinstită, nici din locul cel sfânt pentru cel ce nu face porunca lui Dumnezeu. Că ce dregătorie este mai mare decât dregătoria lui Adam cea fără de moarte sau ce loc este mai frumos decât raiul din care a fost izgonit Adam prin călcarea poruncii lui Dumnezeu? ^ai, dimpotrivă, ce este mai de ocară decât gunoiul pe care ^oezând, Iov a păzit porunca lui Dumnezeu ^oi în rai s-a sălă^oluit? Iar Saul la împără^opie fiind, ^oi în palate de mult pre^ostând, ^oi via^oța aceasta a pierdut-o ^oi nici pe cealaltă n-a câ^otigat-o. Lot, aflându-se în Sodoma, în mijlocul unui popor fără de lege, făcând poruncile lui Dumnezeu s-a mântuit ^oi cunună cu sfin^oșii a luat. ^ai, de va zice cineva că nu se poate mântui în lume cu femei ^oi cu copii, unul ca acela cu nebunie se în^oeală, că pretutindenii ne prime^ote Dumnezeu, dacă împlinim poruncile Lui. Locul pe

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei ^oi Rădăușilor, Suceava, 2003, p. 176.

nimeni nu mântuie^ote, nici nu osânde^ote, ci pe fiecare faptele îl osândesc sau îl mântuiesc.

Deci, măcar că în lume petrecem, o, frașilor, să nu deznădăjduim chiar de am gre^oit cu ceva, ci iară^oi, prin pocăință să alergăm la Dumnezeu ^oi din averile noastre să fim milostivi ^oi darnici cu cei săraci ^oi neputincio^oi. Căci mai mult pentru unii ca ace^otia ți-a încredințat Dumnezeu averea, că ea cu nimeni nu s-a născut împreună. Pentru aceea să dai milostenie singur, de bună voie, că de mult ajutor este sufletului tău a da cu mâna ta. ^ai să nu ai martori lângă tine când faci milostenie. Pe rudele cele apropiate ale tale fără de grijă să le faci, apoi, după acestea, ^oi la alții să faci milostenie. Că este fășarnicie ca la săracii cei străini să împarți milostenie, iar neamul tău sau cei din casa ta să fie goi, desculți ^oi flămânzi. Deci, cum zici că te îngrije^oti de sufletele lor, iar de trupezasca lor nevoie nu te îngrije^oti? Cum dar îi vei duce pe dân^oii la frica lui Dumnezeu atâta timp cât îi necăjesc pe ei trupezile neajunsuri? O, câtă nepricepere ^oi câtă inimă real!

Au n-ați auzit Scriptura care zice: „Fericit este cel ce miluie^ote sufletele robilor săi ^oi nu-^oi lasă neamul său în nevoi”? Că de vei supăra pe ai tăi, iar pe alții vei milui, îți va zice ție Domnul: „Fășarnice, orbitule de răutate, scoate mai întâi bârna din ochiul tău ^oi atunci vei vedea să scoți ^oi gunoiul fratelui

tău”. Deci auzind acestea acum, a^oa să miluie^oti pe
cei de aproape ai tăi ^oi să te îngrije^oti de hrana lor, ca
să faci milostiv pe Dumnezeu față de tine.

Cuvânt al Sfântului Ioan Scărarul despre cum se pot mântui creștinii din lume*

Am auzit pe unii care petrec în lume cu nepăsare zicând către mine: „Cum putem noi, cei ce viețuim împreună cu soțiile noastre, să petrecem viață curată?”. Acestora le-am răspuns: „Toate lucrurile bune pe care le puteți face, faceți-le: nu defăimați pe nimeni, nu furați de la nimeni, nu mințiți față de nimeni, nu vă înălțați față de nimeni, nu urâți pe nimeni, nu vă despărțiți de adunările de la slujbele din biserică, pătimiți împreună cu cei lipsiți, nu pricinuiți nimănui sminteală, de ceea ce e a altuia să nu vă apropiați; îndestulați-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veți face a^oa, nu veți fi departe de Împărăția cerurilor”.

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, Suceava, 2003, p. 203.

**Povestire din viața
Sfântului Macarie Egipteanul
despre două femei ce au ajuns la
desăvârșire, în lume fiind***

Rugându-se oarecând Cuviosul către Dumnezeu, s-a făcut glas către dânsul zicându-i: „Macarie, încă n-ai ajuns la măsura celor două femei care viețuiesc împreună în cetatea cea de aproape”. Deci auzind aceasta, bătrânul ^oi-a luat toiagul său ^oi a mers în cetatea aceea ^oi, aflând casa lor, a bătut în u^oă ^oi îndată una dintre dânselle a ie^oit cu mare bucurie ^oi l-a primit. Apoi, chemându-le bătrânul pe amândouă, a zis către dânselle a^oa: „Pentru voi atâta osteneală am îndurat venind din pustia cea depărtată ca să înșeleg lucrurile voastre pe care vă rog să mi le spuneți, netăinuindu-le”. ^ai au răspuns femeile către bătrân: „Crede-ne, Sfinte Părinte, că nici în noaptea trecută de patul bărbașilor no^otri n-am fost libere, deci ce fel de lucruri cauți de la noi?”. Iar bătrânul stăruia, rugându-le să-i arate rânduiala vieții lor. Iar ele, silite fiind, au zis: „Noi nici un fel de rudenie între noi nu aveam ^oi s-a întâmplat că s-au însoțit cu noi doi frați ^oi cu dân^oii cincisprezece ani petrecând în aceea^oi casă, nici un

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei ^oi Rădăușilor, Suceava, 2003, p. 139.

cuvânt rău sau spurcat n-am zis una către alta, nici nu ne-am sfădit cândva, ci în pace până acum viețuim. ^ai ne sfătuiam cu un gând ca, lăsând pe soții cei trupe^oti, să mergem în ceata sfințelor fecioare, a celor ce slujesc lui Dumnezeu, dar n-am putut să-i înduplecăm pe bărbaii no^otri să ne lase, măcar că cu foarte multe lacrimi ^oi rugăminți i-am rugat. Drept aceea, necă^otigându-ne dorirea, am pus a^oezământ între Dumnezeu ^oi între noi ca nici un fel de cuvânt nesocotit să nu zicem până la moartea noastră”.

Acestea auzindu-le, Sfântul Macarie a zis: „Cu adevărat, nici fecioare, nici măritate, nici monah, nici mirean, ci hotărârea cea bună o caută Dumnezeu, primind-o ca pe însă^oi fapta ^oi fiecăruia după alegerea cea de bună voie îi dă pe Duhul Sfânt, Cel ce îndreptează viața tuturor celor ce vor să se mântuiască”.

Preacuviosul Părintele nostru Zaharia Ciubotarul și Ioan*

Un om oarecare, vestit în lucrurile lume^oti, cu numele Ioan, lepădând toate îndulcirile vieții, ducea o viață smerită și monahicească și, îndeletnicindu-se cu fapte dumnezeie^oti, se sârguia să placă numai lui Dumnezeu. Deci, ostenindu-se pururea în rugăciuni și cereri, năzuind și sporind către fapte din cele mai înaintate și mai mari, pe lângă toate celelalte sporiri ale lui, avea și lucrul acesta nelipsit, că se ducea să privegheze toată noaptea în bisericile Domnului. De aceea, într-o noapte s-a dus la biserica cea mare a Sfintei Sofia, ce se afla în Constantinopol și, aflând ușile încuiate, fiind ostenit, a ezut acolo pe un scaun ce era aproape și ezând, și citea slujba cu glas optit.

și, iată, s-a făcut o strălucire de lumină ce venea de undeva de afară și, privind mai cu luare aminte, a văzut un bărbat cucernic care mergea în urma luminii aceleia. Deci bucurându-se pentru acea vedere, luă aminte mai bine, voind să vadă ce are să facă omul acela. și, când a ajuns omul la porțile bisericii Sfânta Sofia, care erau închise, și-a plecat genunchii înaintea porților și îndelung a făcut o

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 251.

rugăciune, apoi a ridicat în sus mâinile ^oi, făcând semnul Sfintei Cruci pe porți, iată, o minune: îndată ele s-au deschis de la sine ^oi, împreună cu lumina, a intrat înăuntru ^oi omul acela minunat. ^ai după ce a intrat în tindă ^oi-a plecat iară ^oi genunchii pe podea, la locul unde era zugrăvită deasupra icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu ^oi, sculându-se, a deschis ^oi acolo porțile. Ajungând la porțile cele frumoase de argint din pridvorul bisericii, a făcut ^oi acolo destulă rugăciune. Apoi, cu semnul crucii, le-a deschis ^oi pe acelea ^oi a^oa a intrat în biserică, cu totul fiind luminat.

Deci, mergând în mijlocul bisericii, ^oi-a ridicat mâinile, cerând îndurare de la Dumnezeu, iar după ce ^oi-a isprăvit rugăciunea, s-a întors ^oi a trecut prin tinda bisericii, iar porțile s-au încuiat singure prin dumnezeiască lucrare, îndată ce el a ie^oit afară. Deci, sta acel sfânt om Ioan ^oi căuta cu luare aminte unde va merge acel dumnezeiesc bărbat după ie^oirea din biserică. ^ai fiindcă acela mergea pe drumul drept, nu s-a lenevit Ioan a-l urma ca să afle unde se ascunde acest fel de scump mărgăritar al lui Dumnezeu. ^ai abătându-se acela puțin din drumul drept, mergea spre calea cea pogorătoare a Sfântului Mucenic Iulian ^oi, apropiindu-se de o căsuță ^oi bătând cu mâna în u^oă, a strigat încet numele femeii ce era înăuntru: „Maria!”. ^ai a^oa, a intrat înăuntru. Atunci lumina ce-l lumina pe cale s-a luat de la el ^oi

între ei a pogorât noaptea întunecată.

Iar femeia acelui dumnezeiesc bărbat a aprins lumânarea din candelă ^oi a dus-o bărbatului ei. Însă el nu s-a culcat pe pat, nici ^oi-a odihnit trupul cu vreun alt chip, ci a început să lucreze, că era cizmar. Atunci ^oi cel ce-i urma lui, vrednicul de pomenire Ioan, fără de sfială a intrat înăuntrul casei ^oi căzând la picioarele lui, le uda cu lacrimi ^oi rugându-l pe el, zicea: „Nu ascunde de mine cine e^oti ^oi care este înalta vie^ouire prin care faci străine fapte pe care le-am văzut cu ochii mei, eu însumi”. Iar acel smerit vie^ouitor zicea: „Iartă, bătrânule, pentru Domnul, eu sunt om păcătos ^oi nu am la via^ota mea nici o faptă bună, că cine sunt eu, nevrednicul? Sau de unde am învâ^opat eu vreo înaltă vie^ouire, precum zici, de vreme ce sunt sărac ^oi mă aflu ostenitor în cel mai neînsemnat me^ote^oug? Te-ai în^oelat, omule, te-ai în^oelat ^oi părere ai văzut, nu adevărul”.

Atunci bătrânul a adăugat lacrimi peste lacrimi ^oi nu înceta a-l jura pe el cu numele lui Dumnezeu, ca să-i arate fapta bună cea mare a lui, ^oi zicea: „De n-ar fi fost lucrul dumnezeie^otii Pronii, ca să se descopere via^ota ta ascunsă, cu adevărat nu m-a^o fi învrednicit eu, cel mai mic, să fiu martor acestui fel de taină”. Deci, strâmtorat fiind de jurămintele, acel minunat bărbat s-a sculat de pe scaun ^oi, făcând mai întâi metanie bătrânului, a început a zice a^oa: „Bine să ^otii, fratele meu, că pe pământ nici o altă ispravă

n-am câ^otigat decât să mă tăvălesc în noroi ^oi să mă întinez cu păcatele, cinstind mai mult desfătarea trupească. Iar după acestea, din bunătatea Domnului Dumnezeuului meu, luând aminte la frica chinurilor ce vor să fie, după ce pe aceasta ce-o vezi am luat-o de femeie, n-am întinat cură^șia trupurilor, ci amândoi cu unire păzim fecioria ^oi tănuim aceasta, zicând că ea este stearpă. ^ai, până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, noi păzim adevărata cură^șenie a sufletului ^oi a trupului, din dorin^șa izbăvirii ^oi din dragoste pentru Dumnezeuul nostru. Voi adăuga încă ^oi alta, pentru legământul jurământului: bogă^șia mea toată nu este mai multă, fără numai trei argin^și ^oi jumătate ^oi cu ace^otia, cumpărând piei, lucrez me^ote^ougul cizmăriei ^oi câ^otigul pe care îl scot de acolo, îl despart în două: o parte, adică cea mai dreaptă ^oi de căpetenie o hărăzesc lui Hristos, împăr^șind-o la săraci, fra^șii lui Hristos, iar cealaltă parte o cheltuiesc la trebuin^șele noastre. ^ai a^oa, pururea petrecând, mă închipui neîncetat la înfrico^oata judecată ce va să fie ^oi-mi aduc aminte de cercetarea cea înfrico^oătoare ce au să-mi facă cumpli^șii demoni”.

Iar Ioan, această povestire auzind-o, ^oi minunându-se de curata ^oi fericita via^șă a pururea pomenitului Zaharia (că a^oa se numea) l-a prea lăudat pe el, apoi, binecuvântându-l, a ie^oit din casa lui cu mare bucurie. Apoi s-a dus la casa unde

găzduia, mulțumind lui Dumnezeu pentru minunile mari ce a văzut. Iar fericitul Zaharia, cel ce cu adevărat nu avea mândrie, fugind de amăgirea slavei luminoase, și-a lăsat casa și a fugit, rămânând cu desăvârșire necunoscut tuturor.

Cuvânt despre Euharist, păstorul*

Doi bătrâni, viețuind în pustie, au rugat pe Dumnezeu să le arate lor la care măsură au ajuns ei. ^ai le-a venit lor glas, zicându-le: „În cutare sat al Egiptului este un om, un mirean de rând, cu numele Euharist ^oi femeia lui, Maria, dar voi n-ați ajuns încă la măsura acelora”. Deci, sculându-se, bătrânii s-au dus la satul acela ^oi au întrebat de casa lui. ^ai, aflând numai de femeia lui, i-au zis ei: „Unde este bărbatul tău?”. Iar ea le-a răspuns: „Este păstor ^oi pa^ote oile”. ^ai i-a adus pe ei în casa sa. Făcându-se seară, a venit Euharist cu oile sale ^oi, văzând pe bătrâni, le-a gătit lor masă ^oi a adus apă ca să le spele lor picioarele. Zis-au bătrânii: „Nu vom gusta nimic, de nu ne vei spune nouă faptele tale cele bune”. Iar Euharist, cu multă smerenie, le-a zis: „Eu sunt păstor ^oi aceasta mi-i femeia”. Însă n-au primit bătrânii numai atâta, ci îl rugau pe el. Iar acela nicidecum nu voia să le spună. Apoi i-au zis bătrânii: „Dumnezeu ne-a trimis la tine”.

^ai, după ce a auzit acest cuvânt, îndată s-a temut ^oi le-a spus lor: „Iată aceste oi le avem de la părinții no^otri, iar dacă ne dăruie^ote Dumnezeu dintr-însele vreun câ^otig, noi îl despărțim în trei părți: o parte la săraci, alta la primirea de străini, iar

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 253.

a treia o cheltuim pentru trebuințele noastre. Iar de când am luat pe femeia mea nu ne-am spurcat nici eu nici ea, ci în feciorie am petrecut ^oi fiecare din noi deosebi dormim ^oi noaptea ne îmbrăcăm în haine de pâr, iar ziua în hainele noastre. Iar până acum nimeni din oameni n-a ^otiut cele despre noi”.

Deci, acestea auzind, bătrânii s-au minunat ^oi, închinându-se, s-au dus în pustie, muștrându-se pe ei ^oi lăudând pe Dumnezeu, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

Cuvânt despre Pafnutie monahul și despre descoperirea faptelor unui mare creștin dintr-un sat*

Sfântul Pafnutie pustnicul se ruga oarecând lui Dumnezeu ca să-i arate lui cu care dintre oamenii sfinți este asemenea. ^ai i-a venit lui un glas dumnezeiesc, zicându-i: „Asemenea e^oti cu mai marele din satul din apropiere”. Deci el degrabă alergând la dânsul ^oi bătând la poarta lui, îndată a ie^oit acela, precum îi era lui obiceiul, de primea pe cei străini. ^ai, primindu-l, i-a spălat lui picioarele ^oi, punându-i masă, l-a poftit pe el să mănânce. Însă Pafnutie îl întreba de faptele lui ^oi zicea: „O, omule, spune-mi, te rog, viața ta, pentru că pe mulți călugări, precum mi-a arătat mie Dumnezeu, îi întreci”. Iar el se numea pe sine păcătos ^oi netrebnic ^oi pustiu de tot lucrul bun. Deci, după ce l-a mai întrebat pe el cu dinadinsul, i-a răspuns lui omul, zicând: „Eu n-a^o fi voit nici silit să-^{fi} spun faptele mele, dar, de vreme ce-mi spui mie că de la Dumnezeu ai venit, iată cele despre mine ^{fi} le voi spune. Eu acum am treizeci de ani de când trăiesc ^oi m-am despărțit de bună voie de soție, fiindcă, numai trei ani am trăit cu dânsa ^oi trei fii am avut cu ea, care îmi slujesc mie la treburi. ^ai neîncetat am iubit pe

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 569.

străini până în ziua de astăzi ^oi nu se va putea lăuda cineva de aici că mai înainte de noi ar fi primit străini. ^ai n-a ie^oit săracul, nici străinul din casa mea, cu mâinile goale. Nici pe un sărac sau scăpătat nu l-am trecut cu vederea, ci i-am dat lui mângâiere cu îndestulare. Nu m-am lăudat către fiul meu, nici n-au intrat în casa mea roduri străine. N-a fost sfadă pe care să n-o fi împăcat, nici n-a vorbit cineva de rău faptele mele. Iar fiii mei nu s-au atins de roduri străine, nici nu au semănat mai întâi ^{parinile} mele, ci am dat ajutor mai întâi celor ce aveau trebuință de semănat, iar mai pe urmă mi-am semănat ^oi pe ale mele. ^ai n-am lăsat pe cel tare ca să asuprească pe cel sărac, nici n-au fost strâmbătă^{pi} pe care eu să le fi pus pe seama altcuiva. Acestea, Dumnezeu ajutându-mi, ^otiu că le-am făcut”.

Deci, Pafnutie, auzind faptele bune ale acestuia, l-a sărutat pe cre^otet, zicându-i: „Blagoslovi-te-va Domnul Dumnezeu din Sion ^oi vei vedea bunătă^{pile} Ierusalimului, dar faptele cele bune nu ^{fi}-au ajuns până la aceea care este capul bunătă^{pile}lor, adică, la înșeleapta înșelegere cea întru Dumnezeu, pe care nu o vei putea câ^otiga fără osteneală, măcar că nu puțină grijă de Dumnezeu a fost în viața ta. Nu-^{fi} asupri dar sufletul tău, pentru că Dumnezeu mi-a descoperit mie despre tine că, luându-^{fi} crucea ta, vei merge în urma Mântuitorului”.

Iar el, cum a auzit acestea, îndată a mers în urma lui Pafnutie. Apoi, mergând ei la râu, n-au

văzut nici o corabie. Deci, Pafnutie i-a poruncit lui să treacă râul pe care nu-l trecea nimeni din cei care erau din locurile acelea, pentru adâncimea lui. Iar când treceau ei râul, numai până la brâu le ajungea lor apa. Deci, l-a a^oezat pe el la un oarecare loc, unde mai înainte se săvâr^oiseră al^{fi} doi. După aceea, Pafnutie s-a despăr^șit de dânsul ^oi se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate lui despre el.

^ai, nu după multă vreme, a văzut sufletul lui înăl^șându-se de îngeri, care lăudau pe Dumnezeu ^oi ziceau: „Fericit este cel pe care l-ai ales ^oi l-ai primit, ca să se săl^oluiască în cur^șile Tale”, iar dre^șpii, răspunzând, ziceau: „Pace multă este celor ce iubesc numele Tău”. ^ai a cunoscut Pafnutie că bărbatul acela s-a mutat la Dumnezeu. A Căruia este slava acum ^oi în veci! Amin.

Cuvânt din Pateric*

Un frate l-a întrebat pe avă Siluan, zicând: „Ce voi face avă, cum voi cânta umilință, că mult sunt supărat de trândăvie și de somn? și când mă scol, mă lupt mult la cântarea psalmilor și nu pot birui dormitarea, nici psalmi nu zic fără de glas”.

și i-a răspuns lui starețul: „Fiule, a zice tu psalmi cu glas, întâi este mândrie, că îți pui în minte că tu cânti, iar fratele tău nu cântă. Al doilea, îți împietrești inima și nu te lasă să te umilești. Deci, de voiești umilință, lasă cântarea. și când îți faci rugăciunile tale, să caute mintea ta în pelesul stihului și să socotești că stai înaintea lui Dumnezeu, a Celui care cercă inimile și rărunchii. Iar când te scoli din somn, mai înainte de toate, să slăvească gura ta pe Dumnezeu, apoi citești Crezul și Tatăl nostru și apoi începe canonul tău încet și suspinând și aducându-ți aminte de păcatele tale și de osânda întru care vei fi pedepsit”.

Zis-a fratele: „Eu, avă, de când m-am călugărit, slujba canonului și ceasurile, după rânduiala celor opt glasuri, le cânt”. A răspuns bătrânul: „și pentru aceasta, umilința și plânsul fug de la tine. Că pune în minte pe părinții cei mari, cum ei, nefiind slujitori bisericești și neștiind ei de glasuri, nici tropare, în

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 737.

afară de câțiva psalmi, în lume, ca niște luceferi au strălucit; precum au fost Ava Pavel cel simplu, Ava Pamvo, Ava Apolo și ceilalți purtători de Dumnezeu părinți, care și morți au înviat și mari minuni au făcut și putere asupra dracilor au primit, nu cu cântări și tropare și cu glasuri, ci cu rugăciunea cea cu inima zdrobită și cu post. Că prin acestea și frica lui Dumnezeu nelipsită se face din inimă și se întărește plânsul care curățește pe om de tot păcatul și mintea mai albă decât zăpada o face. Iar cântarea cea de veselie pe mulți la cele mai de jos ale pământului i-a pogorât, nu numai mireni, ci și preoți, fiindcă i-a moleșit și în desfrânare și în alte patimi de rușine i-a prăpăstuit. Deci cântarea este a mirenilor și pentru aceasta se și adună poporul în biserici. Pune în minte fiule câte cete sunt în ceruri și nu este scris pentru nici una din ele că, după rânduiala celor opt glasuri, cântă. Ci o ceată cântă neîncetat „Aliluia”, alta, „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot”, alta, „Bine este cuvântată slava Domnului, din locul și din casa Sa”. Tu, dar, fiule, urmează părinților de voie-ți să cântigi umilință în vremea rugăciunilor, păzind pe cât poți mintea nerăspândită. Iubește smerenia lui Hristos și, oriunde mergi, nu te arăta pe tine isteț și dascăl, ci ca om simplu și ucenic. „și Dumnezeu își va da pie umilință”.

Cuvânt din Pateric*

Zis-a Ava Atanasie: „De multe ori zic unii din voi: Unde sunt acum prigoanele 0i pătimirile?”.

Acum, în loc de prigoană 0i chinuri, te muștră con0tiința să mori pentru păcate, să omori mădularele cele de pe pământ, 0i, iată, vei fi mucenic de a ta voie. Atunci se luptau cu împărații 0i cu dregătorii. Ai 0i tu, acum, ca potrivnic, pe diavol, împăratul păcatului 0i dregători pe draci. Atunci aceia le puneau înaintea mucenicilor capi0tea 0i jertfele 0i urâta închinăciune a diavolului celui mincinos. Cunoa0te cu mintea ta că sunt 0i astăzi capi0ti 0i jertfe 0i idoli mincino0i ai cugetului, în suflet: capi0te, adică, nesăpioasa lăcomie, 0i jertfe, îndulcitoarele poște, iar idoli, duhul poftelor. Că cel ce sluje0te desfrânărilor 0i se îndeletnice0te cu desfătări, acela s-a lepădat de Hristos 0i idolului se închină, că are în sine, adică, chipul Afroditei, urâta 0i trupearca dulceapă. Iară0i, de se biruie0te cineva de mânie 0i de iușime, de nu-0i va tăia sălbăticia patimii acesteia, de Iisus s-a lepădat 0i are întru sine dumnezeu pe Ares (zeul războiului), că se închină mâniei, care este semn de turbare. Iar cel ce este iubitor de arginși 0i iubitor de dulceși 0i î0i închide îndurările sale față de fratele său 0i nu miluie0te pe

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 738.

aproapele său, acela s-a lepădat de Iisus 0i idolilor sluje0te, că are întru sine pe idolul Hermes 0i se închină făpturii, mai mult decât Făcătorului, iar iubirea de arginți este rădăcina tuturor răutăților.

Deci, de te vei înfrâna de acestea 0i de te vei păzi de patimile cele sălbatice, ai călcat idolii 0i te-ai lepădat de credința cea rea 0i te faci mucenic, mărturisind credința cea bună. Dumnezeuului nostru slavă, acum 0i pururea 0i în vecii vecilor. Amin”.

Cuvânt de învățătură a monahului Grigorie: să nu ne lenevim la a noastră mântuire*

Nu este de cuviință, fraților, să ne lenevim la a noastră mântuire, nici să trecem cu vederea vremea cea dată nouă spre pocăință, pe care, a o mai dobândi, nu vom putea. Că foarte de primejdie lucru este celor ce nu se pocăiesc acum ^oi aici. Să ne pocăim, drept aceea, de păcatele noastre, până ce nu ne ajunge pe noi moartea. Că de acolo nu ne vom putea întoarce, de vreme ce nu este întoarcere de acolo, ci vom merge în pământul cel întunecat al întunericului celui ve^onic, unde nu este lumină, nici viață pentru păcăto^oi. Drept aceea, acum să ne pocăim, o, fraților, ca pe Dumnezeu milostiv să-L facem către noi în^oine ^oi să-I plăcem Lui prin fapte bune, prin post ^oi rugăciune, prin milostenie ^oi prin smerenie, prin curăție ^oi prin iubirea de frați ^oi prin pocăință, neîndeletnicindu-ne cu de^oertăciunile veacului acestuia. Să ne lepădăm de răutățile lume^oti, să nu ne îmbrăcăm iară^oi cu patimile trupe^oti, cu nesăbiul, cu beția ^oi cu pofta desfrânării, stricându-ne sufletul ^oi trupul. Că puțină este vremea noastră aici. Pentru aceasta, să ne îngrijim de sufletele noastre ^oi să căutăm mântuirea noastră,

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 110.

să ne ostenim spre Dumnezeu, pentru păcatele noastre. ^ai nu, adică, astăzi să ne pocăim ^oi să ne smerim, iar mâine să facem mai rele fapte. Că cel ce se pocăie^ote de păcatele sale ^oi apoi iară^oi le face, ce spore^ote în pocăința sa, întorcându-se de la dreptate la păcat? Sau cum va fi auzită rugăciunea lui înaintea lui Dumnezeu? Că Domnul găte^ote asupra lui mânia Sa. Pentru că, precum multă este mila Lui, a^oa sunt multe ^oi certările Lui ^oi pe fiecare, după faptele lui îl judecă ^oi fiecare după faptele sale află. Fericit este omul cel ce poate face păcatul ^oi nu-l face. ^ai amar de inima care cugetă în două părți ^oi de păcatul care umblă în două căi. Că Domnul pe cei cu un gând îi sălă^oluie^ote în casa Sa.

Învățătură despre veacul acesta vremelnic și despre Împărăția cerurilor*

Vremea ducerii de aici sose^ote; să vă sârguiți, dar, a vă îngriji ^oi a vă găti de sufletele voastre, de vreme ce, după ducerea de aici, roadă de pocăință sau de faptă bună să nu socotească cineva că va face. Că în iad se zice: „Cine se va mărturisi Pie?”. Aici sunt nevoițele ^oi ostenele, iar acolo cununile ^oi plășile, după legea poruncilor Domnului. Aici este lupta cu vrăjma^oii cei văzuți ^oi nevăzuți, iar acolo răsplata cea din vitejie ^oi din izbândă. Aici este sârguința, iar acolo cinstea ^oi mărirea. Aici este cumpărarea nevoițelor, iar acolo adunarea câ^otigului. Aici, ca în scurt să spunem, lucrările binelui ^oi ale răului se fac, iar acolo este răsplătirea acelora.

Deci, pentru urmarea ^oi îndulcirea cea vremelnică a păcatului nu numai că ne lipsim de bunătățile cele ve^onice, ci încă ^oi muncilor celor fără de sfâr^oit ne dăm, că zice Domnul: „Vor merge ace^otia la osânda ve^onică, iar dreptii la viață ve^onică” (*Matei* 25, 46).

Deci, mai întâi, credința cea tare către Dumnezeu, neclintită în sufletele noastre, din toată puterea să o păzim. Dar încă ^oi a îndrăzni ne porunce^ote Mântuitorul, zicând: „Îndrăzniți, Eu am

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 352.

biruit lumea!”.^ai iară^oi: „Nu vă temeți de cei ceucid trupul, căci sufletul nu pot să-l ucidă, ci vă temeți mai mult de Cel ce poate^oi sufletul^oi trupul să le arunce în gheenă. Adevărat, zic vouă, de acela să vă temeți”.^ai pomenirea de rău să nu o țineți, ca întru mânia voastră să nu apună soarele. Iar de va intra gând necurat întru cineva, apoi, sânguindu-se, să-l piardă pe acela cu rugăciunea. Că zice: „Fiți sfinți, precum Eu sfânt sunt!”. Iar de lăcomie de averi, ca de ceea ce este maică a slujirii de idoli, să fugiți.^ai încă mai vârtos să iubiți cumpătarea.

CUPRINS

Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur pentru cei ce zic că nu se pot mântui în lume	3
Cuvânt al Sfântului Ioan Scărarul despre cum se pot mântui cre ^o tinii din lume	6
Povestire din viața Sfântului Macarie Egipteanul despre două femei ce au ajuns la desăvâr ^o ire, în lume fiind	7
Preacuviosul Părintele nostru Zaharia Ciubotarul ^o i Ioan	9
Cuvânt despre Euharist, păstorul	14
Cuvânt despre Pafnutie monahul ^o i despre descoperirea faptelor unui mare cre ^o tin dintr-un sat	16
Cuvânt din Pateric	19
Cuvânt din Pateric	21
Cuvânt de învățatură a monahului Grigorie: să nu ne lenevim la a noastră mântuire	23
Învățatură despre veacul acesta vremelnic ^o i despre Împărăția cerurilor	25

Mănăstirea Putna

**În lume necazuri veți avea; dar îndrăz-
niți. Eu am biruit lumea.**

(Ioan 16, 33)

**Veniți la Mine toți cei osteniți și împovă-
rați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul
Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine,
că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi
odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu e
bun și povara Mea este ușoară.**

(Matei 11, 28-30)

**Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl
vostru Cel ceresc desăvârșit este.**

(Matei 5, 48)